

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН
НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН
БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

*Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-65000035 (2022/001А)
Регистрийн дугаар: 3014231*

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГазрын мэргэжилтэн..... Х.Дулмаа

Архангай аймгийн БОАЖГазрын мэргэжилтэн..... Б.Солонго

Биелэлтийг тайлагнасан:

“Ашид бэхи” ХХК-ийн захирал:..... П.Болортуяа

“Ашид бэхи” ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн Н.Гончигмаа

Агуулга

1. ОРШИЛ	5
2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	5
3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	13
3.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	13
3.2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	15
3.3. Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт	17
4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	19
5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	21
6. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	23
7. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	23
8. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	27
9. ОСОЛ ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
10. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	37
11. ДҮГНЭЛТ	38

Зургийн жагсаалт

Зураг 1 Талбайн байршлын зураг	6
Зураг 2 Хайрга бутлуурын үйлдвэр.....	7
Зураг 3 Бетон зуурмагийн үйлдвэр.....	8
Зураг 4 Хайрга болон элсний талбай.....	8
Зураг 5 Бетон боловсруулалтын явц.....	9
Зураг 6 Ил уурхай болон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн хэсгийн байршил	9
Зураг 7 Ажилчдын хотхон орчмын төлөв байдал	10
Зураг 8 Оффисын байр.....	10
Зураг 9 Ажилчдын гал тогоо	11
Зураг 10 Усалгааны ажил хийгдэж буй байдал	14
Зураг 11 Тоосжилтийг бууруулах зорилгоор хучилт хийж буй байдал	15
Зураг 12 Тоосжилтыг бууруулах зорилгоор элс тээврийн машины ачаанд хучилт хийж буй байдал	15
Зураг 13 Ундны ус болон, Ахуйн бохир уснаас дээж авч буй байдал.....	16
Зураг 14 Худгийн тоолуур.....	16
Зураг 15 Ахуйн бохир ус соруулж буй байдал	17
Зураг 16 Технологийн зам зассан байдал.....	18
Зураг 17 Замын болон зогсоолын тэмдэг тэмдэглэгээ хийсэн байдал	18
Зураг 18 Шимт хөрсний овоолго	18
Зураг 19 Техникуудийн паркын талбай	19
Зураг 20 Засвар үйлчилгээний хэсэг.....	19
Зураг 19 Мод тарилтын явц.....	20
Зураг 22 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байршил	21
Зураг 23 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийх талбай	22
Зураг 24 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн дараах байдал.....	22
Зураг 25 Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийгдэх гэрээ	24
Зураг 26 Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж буй байдал.....	25
Зураг 27 Хог хаягдлыг ялган ангилах хогийн сав	25
Зураг 28 Үйлдвэрийн талбайн ойр орчмын талбайн цэвэрлэгээ хийж буй байдал.....	26
Зураг 29 Орчны хяналт шинжилгээний 8-р сарын хариу дүн.....	29
Зураг 30 Орчны хяналт шинжилгээний 10-р сарын хариу дүн.....	32
Зураг 31 Өдөр тутмын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа дэвтэр.....	34
Зураг 32 Аюулын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	35
Зураг 33 Үйлдвэрт ажиллаж буй техникийн хэрэгслүүд дэхь галын хор	36
Зураг 34 Үйлдвэрийн талбай болон ажлын талбайнуудад галын хор байршуулсан	36
Зураг 35 Үйлдвэрийн талбайд байршуулсан галын сараа	37

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1 Талбайн булангийн цэгүүдийн газарзүйн солбилцол	6
Хүснэгт 2 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	13
Хүснэгт 3 Усан орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	15
Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	17
Хүснэгт 5 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт	23
Хүснэгт 6 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт	33
Хүснэгт 7 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт	37

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хүснэгт 8 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн нийт зардал 38

Хавсралтын жагсаалт

Хавсралт 1 Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл.....	41
Хавсралт 2 Ус ашиглуулах дүгнэлт.....	46
Хавсралт 3 Ус ашиглах гэрээ	49
Хавсралт 4 Усны төлбөр төлсөн баримт.....	49
Хавсралт 5 Ахуйн бохир ус соруулах гэрээ.....	50
Хавсралт 7 Хог хаягдал гэрээ.....	52
Хавсралт 6 Газар эзэмших гэрчилгээ	53

1. ОРШИЛ

Манай компани нь байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, байгалийн унаган төрхийг аль болох хадгалах, байгаль орчны бодлого зорилтод нийцсэн арга хэмжээнүүдийг авч, биелэлтийг ханган ажиллахыг зорьж ажилладаг. Үүнд:

- ☆ Байгаль орчны бохирдолтоос сэргийлэх, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах зорилгоор байгаль орчинд учрах сөрөг нөлөөллийг тодорхойлж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг авах зорилгоор байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хийлгүүлэх
- ☆ Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, тогтоомж холбогдох дүрэм журам стандартыгдагаж ажиллах
- ☆ Олборлолт болон уурхайн үйл ажиллагааны бүхий л үе шатанд байгаль орчны асуудлыг тусган хэрэгжүүлэх хамаарна.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан нь тус оны ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний заалтуудыг ханган ажиллахад чиглэсэн болно.

2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага: “Ашид бэхи” ХХК

Төслийн зорилго: “Дэнж” элс-хайрганы холимгийн ордоос олборлосон элс-хайрганы холимгийг бутлан ангилаж бетон зуурмаг үйлдвэрлэн сайн чанарын бүтээгдэхүүн зах зээлд нийлүүлж борлуулахад чиглэнэ. Хангайн нурууны салбар уулс хөв цагаан нурууд, уудам тал хээр хосолсон нутагтай. Урьд талаараа Баян-Овоо, баруун талаараа Бөмбөгөр, Заг, хойт талаараа Жаргалант, зүүн талаараа Эрдэнэцогт, Архангай аймгийн Их тамир, Булган, Чулуут сумтай тус тус хил залгана.

Төслийн байршил: “Дэнж” элс-хайрганы холимгийн орд нь Архангай хотоос 480 км, Архангай аймгаас зүүн урагш 5.0 км, Эрдэнэбулган сумаас зүүн урагш 2 км зайд оршино.

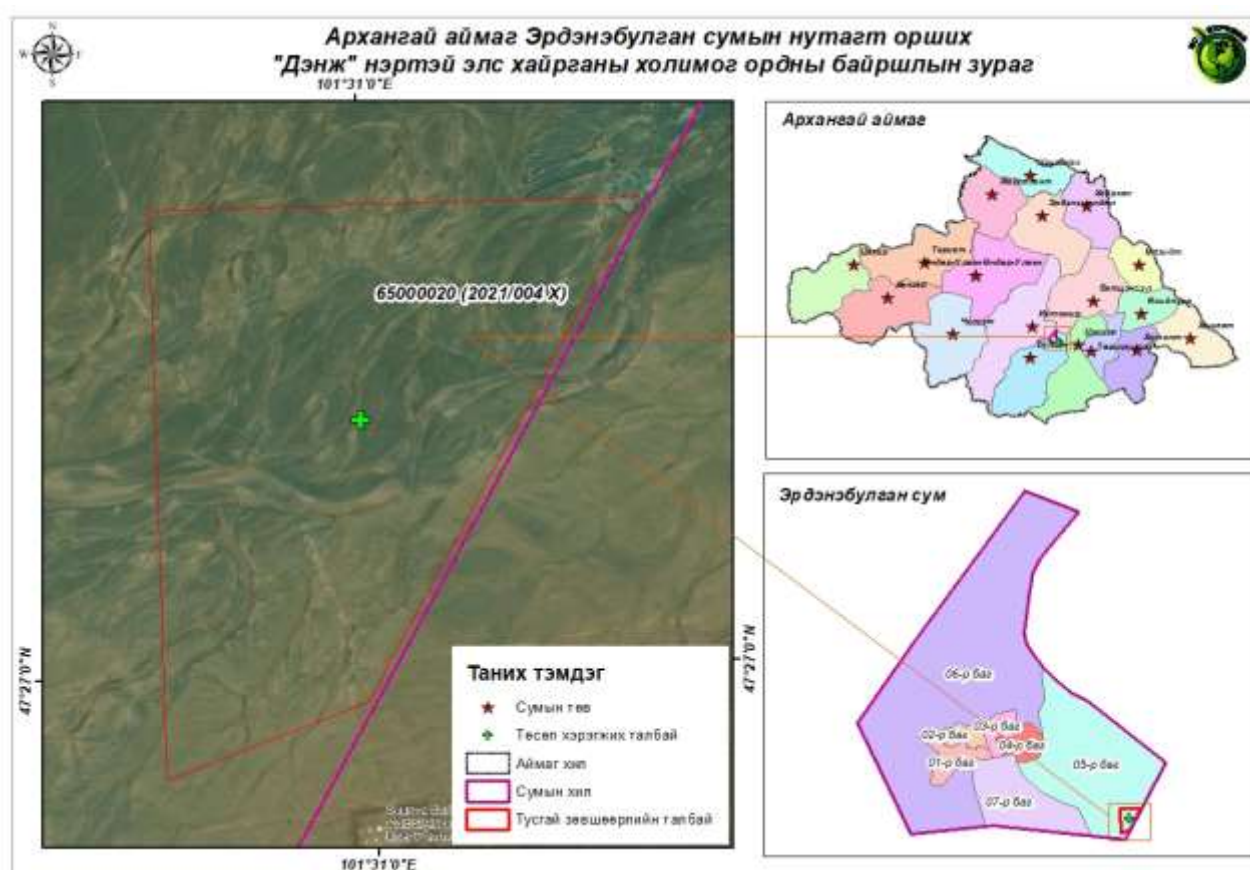
- ✓ Ордын нэр: “Дэнж”
- ✓ Засаг захиргаа: Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум
- ✓ Ашигт малтмалын үндсэн төрөл: Элс-хайрганы холимог
- ✓ Тусгай зөвшөөрлийн талбайн планшит: М-47-024

Орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл: 37.41 га талбай бүхий ашигт малтмалын 2022/001А дугаартай ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 2022 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр “Ашид бэхи” ХХК-д олгосон байна.

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүснэгт 1 Талбайн булангийн цэгүүдийн газарзүйн солбилцол

Д /д	Уртраг			Өргөрөг		
	град	мин	сек	град	мин	Сек
1	101	30	59.29	47	26	58.55
2	101	30	45.43	47	26	55.13
3	101	30	45.43	47	27	22.0
4	101	31	18.89	47	27	22.0

Зураг 1 Талбайн байршлын зураг

Ордын мэдээлэл: Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын 5-р багийн нутагт орших “Дэнж” элс-хайрганы холимгийн ордыг ил аргаар ашиглах төсөл нь 5 жилийн хугацаанд үргэлжлэх ба бодитой В боломжтой С зэрэглэлээр бодогдсон геологийн нөөц нь 561.57 мян.м³ элс-хайрганы холимог байна

Шимт хөрсийг хуулж стандартын дагуу овоолгод хураахаар тооцсон ба уурхайн хөрс хуулалт, элс-хайрганы олборлолтын хэмжээг тогтмол барьж ашиглалт явуулна.

Хүний нөөц, ажлын горим: Тус төсөл нь 1 ээлжээр ажиллах ба ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 10 цаг байна. Тус төслийн хүрээнд 30 хүн ажиллах ба 03 дугаар сараас 11 дүгээр сарыг

дуустал тасралтгүй ажиллах бөгөөд жилд 189 хоног ажиллана. Дэнж элс-хайрганы холимгийн уурхай нь Цэцэрлэг хоттой ойр байрлах тул хүний нөөц, ажилчдын чадавхи өндөр, дэд бүтэц сайн хөгжсөн зэрэг давуу талуудтай байна.

Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл: “Ашид бэхи” ХХК-ийн бүтээгдэхүүн үйлвэрлэлийн хэсэг нь бутлан ангилах хэсэг болон бетон зуурмагийн үйлдвэр гэсэн 2 хэсгээс бүрдэх бөгөөд Дэнж элс-хайрганы холимгийн ордоос 3.8 км-ын зайд байрлана. Бутлан ангилах хэсэг болон бетон зуурмагийн үйлдвэр нь нэг дор байрлах бөгөөд Дэнж элс-хайрганы холимгийн ил уурхайгаас олборлосон элс, хайргыг автосамосвалаар тээвэрлэн бутлан ангилах хэсэгт түр овоолгод овоолж байна.

Зураг 2 Хайрга бутлуурын үйлдвэр

Зураг 3 Бетон зуурмагийн үйлдвэр

Зураг 4 Хайрга болон элсний талбай

Зураг 5 Бетон боловсруулалтын явц

Бутлан ангилах хэсэг: Бутлан ангилах хэсгийн эцсийн бүтээгдэхүүн нь ширхэгээр ангилсан элс, хайрга гарах бөгөөд бетон зуурмагийн үйлдвэрийн түүхий эд болгон ашиглаж М350 маркийн бетон үйлдвэрлэж байна.

Зураг 6 Ил уурхай болон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн хэсгийн байршил

Зураг 7 Ажилчдын хотхон орчмын төлөв байдал

Зураг 8 Оффисын байр

Зураг 9 Ажилчдын гал тогоо

Байгаль орчны төлөв байдал

Физик газарзүй, газар нутгийн онцлог: Хангайн уулархаг мужийн төв хэсэгт оршдог. Хангайн нурууны салбар уулс, ойт хээр, тал хээрийн бүсээс бүрддэг. Далайн төвшнөөс дээш 2414м өндөрт өргөгдсөн, хамгийн өндөр цэг нь Харлагтайн сарьдаг 3539м, хамгийн нам дор газар нь Орхон-Тамирын бэлчир 1290м. Нутгийн баруун, баруун өмнө, өмнө хэсэгт далайн төвшнээс дээш 2400-3500м өндөрт өргөгдсөн Хангайн нуруу болон түүний салбар уулс, баруун хойд хэсэгт 3000 гаруй м-ийн өндөр Тарвагатайн нуруу орших бөгөөд зүүн, зүүн хойд, зүүн өмнө талаараа далайн төвшнээс дээш 1000-1500 м-ийн өндөртэй уулс, голын хөндий эзэлсэн тал хээртэй.

Газарзүйн байрлал: Дэнж элс-хайрганы холимгийн орд нь Улаанбаатар хотоос 480 км, Архангай аймгаас зүүн урагш 5.0 км, Эрдэнэбулган сумаас зүүн урагш 2 км зайд оршино.

Усан орчин: Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нутаг нь Хойд мөсөн далайн ай савд багтана. Төсөл хэрэгжих талбай нь Орхон голын сав газарт хамаарна. төслийн талбай нь Орхон голын сав газарт орж байна. Орхон гол нь Сэлэнгэ мөрний хамгийн том цутгал бөгөөд гол нь эхэн хэсэгтээ уулархаг, доошлох тусам дов толгод зонхилсон дунд зэргийн уулархаг гадаргаар, цаашлаад тал хээр, уулсын хөндийгөөр урсана. Хөндийдөө хүрмэн чулуун гүн хавцалтай, адагтаа гол өргөсөж олон салаа болдог.

Хөрсөн бүрхэвч: Монгол орон газарзүйн байршлын хувьд Дорнод Сибирийн цэвдэгт тайгаас Төв Азийн хуурай цөлд шилжих завсрын нутгийг эзлэх тул байгалийн нөхцөлийн ялгаа маш эрс тэс, нөгөө талаар гадаргын төрх байдал жигд биш өндөр нам уул нуруу, хотос хонхор, ухаа гүвээ, хяр толгод, хөндий хоолой, нүд алдам тал газар хосолсон учраас хөрсөн

бүрхэвчийн бүтэц, бүрэлдэхүүн ихээхэн ярвигтай, олон янзын өвөрмөц маягийн хөрс үүсэж, хөгжих нөхцөл бүрджээ.

Ургамлан нөмрөг: Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нутагт орших “Дэнж” элс-хайрганы холимгийн орд нь экосистемийн хувьд Ойт хээрийн экосистемд багтана. Тус талбай нь Монгол орны ургамал газарзүйн мужлалтаар Евро-Азийн шилмүүст ой, нуга хээрийн их мужийн Чийглэг хэв шинжийн Төв хангайн умард өндөр уулын мужид хамаарна.

Амьтан: Хангайн тойрогт өндөр уул, ойт хээр, хээрийн бүсийн амьтад тохиолдох тул зүйлийн бүрдлийн хувьд баялаг юм. Баавгай, зэрлэг гахай, бор гөрөөс, буга, аргаль, янгир, ирвэс, чоно, үнэг, хярс, мануул, дорго, шилүүс, туулай, чандага, тарвага, цагаан болон хар сүүлт зээр зэрэг баялаг ан амьтантай.

3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Ашид Бэхи” ХХК нь байгалийн нөөцийг ашиглаж, үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн хувьд оршин буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахад үйл ажиллагааныхаа нэг хэсгийг чиглүүлэх үүрэгтэй.

3.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Хүснэгт 2 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	“Тусгай зориулалттай авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Уурхайн ашиглалтын инженер, үйлдвэрийн дарга	Үйлдвэр уурхай хоорондох замыг сайжруулан засаж тэмдэг тэмдэглэгээ хийсэн.
2.	Зам арчилгааны зардал		Автозам ба овоолго, ажлын талбайг тогтмол усан, засч, тэгшилж ажилласан.
3.	Олборлолтын үед тоосжилт ихээр үүсэхээс сэргийлж тогтмол усалгаа хийх, салхи ихтэй үед тоос багасгах арга хэмжээ авах	Үйлдвэрийн дарга, Байгаль орчны мэргэжилтэн	Уурхайгаас үйлдвэр явах технологийн замд элс тээврийн машины ачаанд хучилт хийх, бутлуураас гарсан бүтээгдэхүүнийг хучих замаар тоосжилтыг бууруулах арга хэмжээ авч байсан.
4.	Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө.		Тээврийн хэрэгслийн төлбөр, татварыг бүрэн төлж ажилласан.
5.	Хүнд механизмууд, тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээг байнга хийх		250 мот/цаг тутамд тээврийн хэрэгслүүдийн тос, малыг сольж байсан. Тээврийн хэрэгслийн төлбөр, татварыг бүрэн төлж ажилласан.

Зураг 10 Усалгааны ажил хийгдэж буй байдал

Зураг 11 Тоосжилтийг бууруулах зорилгоор хучилт хийж буй байдал

Зураг 12 Тоосжилтыг бууруулах зорилгоор элс тээврийн машины ачаанд хучилт хийж буй байдал

3.2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Хүснэгт 3 Усан орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Ахуйн бохир усыг орон нутгийн ахуйн бохир ус цэвэршүүлэх байгууламжид аюулгүй тээвэрлэн хүргэх	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Ахуйн бохир усыг орон нутагтайгаа гэрээ байгуулан тусгай зориулалтын машинаар соруулж орон нутгийн төвлөрсөн байгууламжид хүргүүлж байна.
2.	Шатах тослох материал алдагдах үед урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах		Шатах тослох материалаас алдагдах үед авах зааварчилгаа гарган ажилчдад сургалт зохион байгуулсан.

Зураг 13 Ундны ус болон, Ахуйн бохир уснаас дээж авч буй байдал

Зураг 14 Худгийн тоолуур

Унд ахуйн усанд эрүүл ахуй болон хамгаалалтын бүсийг тогтоож, тухайн бүсэд мөрдөх журмыг байгууллагын хэмжээнд боловсруулан ажилчдад танилцуулан ажилласан.

Зураг 15 Ахуйн бохир ус соруулж буй байдал

3.3. Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Тээврийн хэрэгслийг маршрутын бус замаар явуулахыг хориглосон таних тэмдэг бүхий самбаруудыг байрлуулах, сайжруулах.	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Технологийн замдаа тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулсан..
2.	Шатах тослох материалын хадгалалтанд хяналт тавьж ажиллах		Хамгаалах талбайг бэлтгэн, асгаралтын үед шаардагдах элс, шингээгч материалуудыг ойр байршуулсан.
3.	Өнгөн хөрсийг хуулан авах, өнгөн хөрсийг тусгайлан зассан овоолго байдлаар хадгалах.		Шимт хөрсийг стандартын дагуу хуулах, хадгалах ажлыг зохион байгуулсан.

Зураг 16 Технологийн зам зассан байдал

Зураг 17 Замын болон зогсоолын тэмдэг тэмдэглэгээ хийсэн байдал

Зураг 18 Шимт хөрсний овоолго

Зураг 19 Техникуудийн паркын талбай

Зураг 20 Засвар үйлчилгээний хэсэг

4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нутагт хэрэгжих Дэнж элс-хайрганы холимгийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн ТЭЗҮ-д 6 дахь жилд нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийхээр төлөвлөсөн байна. Тиймээс нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөгөөгүй болно

Цөлжилтөөс хамгаалах ойн тухай хуулийн дагуу, “Тэр бум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд : 2025 оны хавар 05-р сарын 13 болон 10-р сарын 11-ны намрын бүх нийтийн мод тарилтын ажлаар “УРД ТАМИРЫН ГОЛЫН ХАМГААЛАЛТЫН ОЙН ЗУРВАС”-д **220 ш улиас мод** тарьсан. Иргэд аж ахуй нэгж байгууллагууд тогтмол хуваарийн дагуу усалгаа, арчилгааг хийж хамтран ажиллаж байна.

Зураг
тарилтын

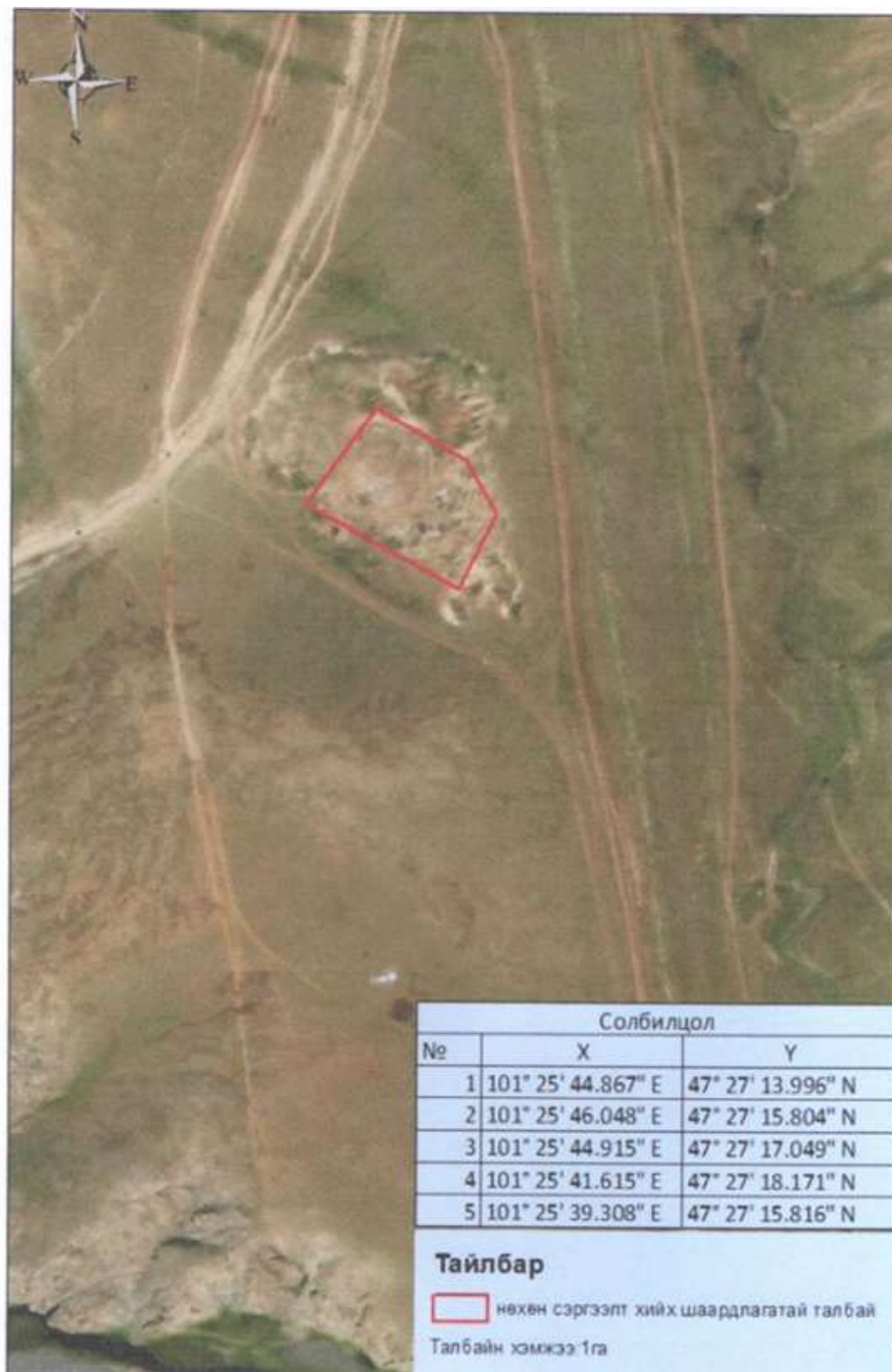

21 Мод
явц

5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Булган сумын Баянбулаг багийн Шаргаморьт хэмээх газарт **1 Га** талбайг өөрсдийн техникээр техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн.

Зураг 22 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байршил

Зураг 23 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийх талбай

Зураг 24 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн дараах байдал

6. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тус ордын ойр орчмын бүсэд түүх соёлын дурсгалт газар байхгүй. Иймд түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө тусгагдаагүй болно.

7. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгальд хаягдах хаягдлын хэмжээг багасгахын тулд эх үүсвэр дээр нь ялган ангилалт хийх хогийн савыг хотхон байрлуулан, ялган ангилалт хийж, ажилчдад хог хаягдлын хор уршиг болон ялган ангилалтын үр ашгийн талаарх сургалтуудыг орсон.

Хүснэгт 5 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Ахуйн хог хаягдлаа орон нутагтай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлэх	Үйлдвэрийн дарга, Байгаль орчны мэргэжилтэн	Орон нутагтай байгуулсан гэрээг хавсралтаа оруулав.
2.	Ахуйн хатуу хог хаягдал хаях сав байрлуулах		Хог хаягдлаа төрөлжүүлэн ангилах зориулалтын хогийн савыг байрлуулав. Зураг хастралтаар оруулав.
3.	Хог хаягдлын цэгт ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийх, орчныг бохирдуулахаас сэргийлэх		Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг “Добо Трейд” ХХК мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан тогтмол хийлгэсэн
4.	Хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях дадал зуршлыг хэвшүүлэх		Ажилчдад өглөөний наряд дээр зааварчилгаа өгч ажилласан.

Үйл ажиллагааны явцад гарах ахуйн хог хаягдлыг Эрдэнэбулган сумтай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлсэн.

Үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаа тэр дундаа ажилчдын хоол боловсруулалтын явцаас гарах ахуйн хатуу хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь буюу гарах гаралтын цэг дээр нь хангалттай хэмжээнд ялган ангилан хаях боломжит хогийн савнуудыг байршуулан ажилласан. Тус сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг үр дүн бодит болоход ажилчдын ухамсарт өөрчлөлт хийх үүднээс хог хаягдлын ялган ангилах сургалт, зааварчилгааг цаг тухай бүрт явуулан, ХАБ инженерэй хамтарсан. Ялган ангилалтаас гаран дахивар бүтээгдэхүүнийг боловсруулах,

Зураг 26 Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж буй байдал

Зураг 27 Хог хаягдлыг ялган ангилах хогийн сав

Манай компанийн бас нэг уриа бол цэвэр орчинд ажиллаж амьдрахыг мөрдлөг болгодог. Тийм ч учраас зөвхөн өөрийн талбайгаар зогсохгүй ойр орчмын хог хаягдалдаа дарагдсан байсан газрын бүх л ахуйн хатуу хог хаягдал болоод малын сэг зэмийг цэвэрлэх ажлыг нэгдсэн журмаар зохион байгуулсан. Мөн үйлдвэрлэл явуулж байгаа орчноо цэвэр цэмцгэр байлгах нь байгаль орчин төдийгүй хүний эрүүл мэнд, хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй байдлыг хангах бөгөөд тав тухтай амьдрах орчныг давхар давхар бүрдүүлж өгдөг ач холбогдолтой билээ.

Зураг 28 Үйлдвэрийн талбайн ойр орчмын талбайн цэвэрлэгээ хийж буй байдал

8. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь “Ашид бэхи” ХХК-иас явуулж байгаа үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлж байгаа төсөл нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа, үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэг чухал баримт бичиг юм.

№	Хяналт шинжилгээний дээж	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлт	Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа	Хяналт шинжилгээ явуулах байршил	Биелэлт
1.	Агаар	Агаар орчны бохирдол агаар дахь NO ₂ . SO ₂ агууламж,	Жилд 1-2 удаа	Уурхайн зам	Архангай аймгийн УЦУОШ-ний төв байгаль орчны шинжилгээний лабораториор шинжлүүлсэн.
2.	Ус	Ажилчдын унд ахуйд ашигладаг усыг бактериологи болон ундны усны ерөнхий шаардлага,		Унд ахуйн усны гүний худаг	
3.	Хөрс	Хөрсний агрохими болон хүнд металлын шинжилгээ хийлгэх		Ажилчдын хотхон	

Хөрсний шинжилгээгээр хөрсний pH орчин, нитрат, фосфор, сульфат болон аммони зэрэг 5 үзүүлэлтийг шинжилсэн. Шинжилгээний аргын стандартуудыг үр дүнтэй харьцуулахад стандартаас хэтэрсэн үзүүлэлт байхгүй байна.

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/08-20/-2

Захиалгач: “Ашид Бэх” ХХК

Дээж авсан цэг: Архангай аймаг Эрдэнэбулган сум MV65000035

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 08 сар 15 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Цэвэр ус

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS4943:2015

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	34.00	1.70	50.42	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	13.00	1.07	31.78	HCO ₃ ⁻	164.00	2.69	79.78
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	23.00	0.65	19.26
K ⁺	3.00	0.08	2.29	SO ₄ ⁻	0.00	0.00	0.00
Na ⁺	12.00	0.52	15.51	NO ₃ ⁻	2.00	0.03	0.96
Дүн	62.00	3.37	100.00	Дүн	189.00	3.37	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 251 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 169 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: -өнгө үгүй

Үнэр: -үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 124 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 2.77 мг-экв/л

/ зөөлөн ус /

Урвалын орчин: pH- 6.32

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC -0.297 ds/m

TDS: 143 ppm

$$M(0.12) = \frac{HCO_3 \ 73 \ Cl \ 26}{Ca \ 61 \ Mg \ 30 \ [Na \ 8]}$$

д.д	Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжилтийн дүн	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1	Усны температур	°C	19.8	20
2	Жингэтгдэх бодис /умбуур бодис/	мг/л	0.00	30
3	Зэс /Cu/	мг/л	0.043	1
4	Зөөлөн цагаан /Кадми /Cd/	мг/л	0.00	0.03
5	Никель /Ni/	мг/л	0.031	0.2
6	Хартугалга /Pb/	мг/л	0.0	0.1
7	Нийт хром /Cr/	мг/л	0.0	0.3
8	Цайр /Zn/	мг/л	0.11	3
9	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян	-	илрээгүй	1 мл-т илрэхгүй

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн байна.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОНЫ 08 САРЫН 20

2

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 III/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: hartconsulting@gmail.com

№ 25/08-20/-1

Захиалгач: “Ашид Бэх” ХХК

Дээж авсан цэг: Архангай аймаг Эрдэнэбулган сум MV65000035

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 08 сар 15 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Бохир ус

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS4943:2015

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	43.00	2.15	47.84	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	22.00	1.81	40.35	HCO ₃ ⁻	148.00	2.43	53.98
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	56.00	1.58	35.16
K ⁺	2.00	0.05	1.14	SO ₄ ⁻	18.00	0.38	8.35
Na ⁺	11.00	0.48	10.67	NO ₃ ⁻	7.00	0.11	2.51
Дүн	78.00	4.49	100.00	Дүн	229.00	4.49	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K}) 307 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион, катионуудын нийлбэр: 233 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: -үл мэдэг саарал

Үнэр: -үл мэдэг

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 175 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 3.96 мг-экв/л

/ бага хатуулагтай ус /

Урвалын орчин: pH- 7.17

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC -0.487 ds/m

TDS: 254 ppm

$$M(0.31) = \frac{HCO_3 \ 54 \ Cl \ 35 \ [SO_4 \ 8]}{Ca \ 48 \ Mg \ 40 \ [Na \ 11]}$$

д.д	Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжилтийн дүн	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1	Усны температур	°C	19.8	20
2	Жинцэгдэх бодис /умбуур бодис/	мг/л	0.00	30
3	Зэс /Cu/	мг/л	0.054	1
4	Зөөлөн цагаан /Кадми /Cd/	мг/л	0.00	0.03
5	Никель /Ni/	мг/л	0.039	0.2
6	Хартуулга /Pb/	мг/л	0.071	0.1
7	Нийт хром /Cr/	мг/л	0.029	0.3
8	Цайр /Zn/	мг/л	0.185	3
9	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян	-	илрээгүй	1 мл-т илрэхгүй

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн байна.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэл проф.

2025 ОВЫ 08 САРЫН 20 3

Зураг 29 Орчны хяналт шинжилгээний 8-р сарын хариу дүн

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 III/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/10-29/1

Захиалагч: “Ашид бэхи” ХХК

Дээж авсан цэг: үйлдвэрийн талбай хөрс

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 10 сар 21 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 29

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солидох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1											
1	0-30	8.32	0.074	0.176	1.84	1.76	0.67	11	6	1.1	27

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

2. ХОРСНИЙ МЕХАНИК БҮТЭЭХДЭХҮҮН								
№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-30	2.9	57.2	19.5	12.4	2.7	5.3	20.4

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. IГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нягтийн тоо	Гэдсний савханырын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (C.l.perfringens MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	Дээж 1	4.1*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1	0-30	0.0	37.5	0.0	50.7	25.6	14.7
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн
Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом
шинжлэлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 III/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/10-29-1

Захиалагч: “Ашид бэхи” ХХК
Дээж авсан цэг: N 47 27 32 E101 28 15
Сорьц авсан огноо: 2025 оны 10 сар 21 өдөр
Уст цэгийн төрөл: унд ахуйн
Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:2023, MNS ISO 7888:1999, MNS ISO 9297:2005

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	44.00	2.20	54.44	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	14.00	1.15	28.56	HCO ₃ ⁻	224.00	3.67	91.19
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	12.00	0.34	8.41
K ⁺	3.00	0.08	1.91	SO ₄ ⁻	0.00	0.00	0.00
Na ⁺	14.00	0.61	15.10	NO ₃ ⁻	1.00	0.02	0.40
Дүн	75.00	4.03	100.00	Дүн	237.00	4.03	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:
(Σ_{A+K} 312 мг/л
HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 200 мг/л
Физик үзүүлэлтүүд
Өнгө: 0-өнгөгүй
Үнэр: 0-үнэргүй
Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг
Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 157 ppm
Ерөнхий хатуулаг: 3.35 мг-экв/л
/ бага хатуулагтай ус /
Урвалын орчин: pH- 8.03
Цахилгаан дамжуулах чадвар:
EC -0.381 ds/m
TDS: 198 ppm

$$M(0.31) = \frac{HCO_3 \ 91 \ [Cl \ 8]}{Ca \ 54 \ Mg \ 29 \ [Na \ 15]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, кальцийн бүлэг, II төрлийн цэнгэг
буюу дунд зэрэг эрдэсжилттэй, бага хатуулагтай ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сэнтийн Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 III/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/10-29/-1

Захиалагч: “Ашид бэхи” ХХК

Дээж авсан нэг: N 47 27 31 E101 28 17

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 10 сар 21 өдөр

Уст цэгийн төрөл: бохир ус

Харуулах утас:

Аргын стандарт: MNS4943:2015

1. Ерөнхий үзүүлэлтүүд

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	54.00	2.69	28.84	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	11.00	0.90	9.68	HCO ₃ ⁻	510.00	8.36	56.71
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	175.00	4.94	33.50
K ⁺	12.00	0.31	3.29	SO ₄ ⁻	36.00	0.75	5.09
Na ⁺	125.00	5.44	58.19	NO ₃ ⁻	43.00	0.69	4.71

Анион катионуудын нийлбэр:

Σ_{A+K} 966 мг/л

HCO₃⁻-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 711 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: саарал

Үнэр: 0-үнэргүй

Булигар: Булигартай

2. Бохирдлын үзүүлэлтүүд

д.д	Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжилтийн дүн	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1	Усны температур	°C	19.1	20
2	Жинлэгдэх бодис /умбуур бодис/	мг/л	1.49	30
3	Ууссан хүчилтөрөгч	мгО ₂ /л	1.07	-
4	Зэс /Cu/	мг/л	0.23	1
5	Зөөлөн цагаан /Кадми /Cd/	мг/л	0.00	0.03
6	Никель /Ni/	мг/л	0.00	0.2
7	Хартугалга /Pb/	мг/л	0.00	0.1
8	Нийт хром /Cr/	мг/л	0.51	0.3
9	Цайр /Zn/	мг/л	0.99	3
10	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нлн	-	нэрээгүй	1 мл-г нэрэхгүй

Жаг: усны сорьцыг итгэмжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцаж гүйцэтгэсэн байна.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ: С.Н.ЯМДАШ MSc

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЭГЧ:

С.Н.ЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОВЫ 10 САРЫН 29

1

Зураг 30 Орчны хяналт шинжилгээний 10-р сарын хариу дүн

9. ОСОЛ ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Болзошгүй аюул, осол, саатал, техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул үүсэхээс сэргийлэн дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт 6 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хяналт шинжилгээний дээж	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хяналт тавьж байх /ажил эхлэхийн өмнө/	Үйлдвэрийн дарга болон ХАБ ажилтан	ХАБ инженер болон механик инженер өглөө бүр ажил эхлэхийн өмнө техникийн үзлэг хийж аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байсан.
2.	Жил бүр мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах		Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй байдлын сургалтын зохион байгуулж байсан. Архангай аймгийн Онцгой байдлын газар, Гал унтраах тактикийн сургуулалт зохион байгуулсан.
3.	Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх		Аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг ажил эхлэхийн өмнө өдөр бүр ХАБ инженер өгч аюулгүй байдлаа ханган ажиллаж ирсэн.
4.	Галын дохиоллын систем суурилуулах, гал унтраах хэрэгслийг зохих газруудад байрлуулах		Галын дохиоллын систем суурилуулах, гал унтраах хэрэгслийг зохих газруудад байрлуулан орон нутгийн онцгой байдлын газраар дүгнэлт гаргуулсан.
5.	Хүчтэй салхи шуурганы үед уурхайн ажлыг түр зогсоох		Салхи шуурга болон бороотой үед ажлыг түр зогсоож байсан бөгөөд Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний дагуу ажилласан.

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№	Нэр	Анбан гушаал	Ирц	ХХАА зааварчилгаа	Хийгдэх ажил	Тийм	Үгүй	Гарын үсэг
1	Д.Занданпил	үйлдвэрийн дарга	а ч ө	ХХАА зааварчилгаа чандлан мөрдөж ажил	ХАРИН БУТААР ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН БЭРИЛТЭЭ АЖИЛЛАХ ХАНА ҮЙЛДВЭРЛЭХ	Тийм	Үгүй	
2	М.Тэмүүлэн	технологич үнэмлэгч	а ч ө	постгүй, ангиарал болгоомжтой ажиллах		Тийм	Үгүй	
3	Б.Сансарцогт	Нэрэл	а ч ө	Бүх март 10 заасныг мөрдөж		Тийм	Үгүй	
4	Д.Эрмүүн	механик	а ч ө	Ажлын байранд ангиарал болгоомж		Тийм	Үгүй	
5	Б.Билэгбаатар	лаборант	а ч ө	сугруулах үйлдэл хийхэд хяналттай, ИГар		Тийм	Үгүй	
6	Л.Энхбаяр	дуурианы у оператор	а ч ө	үлэс, хаах, хэргийг тээх		Тийм	Үгүй	
7	Б.Мөнх-Очир	булгуурын оператор	а ч ө	Засварын ажил хийхэд хамт хүртэй байх		Тийм	Үгүй	
8	М.Мөнх-Эрдэнэ	үйлдвэрийн туслах	а ч ө	Хөдөлмөр оператор бутлах болон бетон		Тийм	Үгүй	
9	Д.Бундбат	помпы оператор	а ч ө	зүүрмэлч оператор ажлын байрандаа		Тийм	Үгүй	
10	Т.Баянмөнх	мисер жолооч	а ч ө	Байгуул хийхэд лунгар руу хайрга болон		Тийм	Үгүй	
11	Ж.Билэгбаатар	мисер жолооч	а ч ө	алс хийхийг хяналттай	Нэмэлт зааварчилгаа	Тийм	Үгүй	
12	Ц.Очиурсув	мисер жолооч	а ч ө	Зөвшөөрөлгүй рух шилжүүлэх, хүн		Тийм	Үгүй	
13	Л.Мөнх-Очир	кранцы оператор	а ч ө	тээвэрлэхийг хяналттай		Тийм	Үгүй	
14	Б.Хуралтөмөр	кранцы оператор	а ч ө	цахилгаан тэнэг төлөвлөмжийн аюулгүй		Тийм	Үгүй	
15	Б.Билүүлэн	төсөөч	а ч ө	байдалд хяналт, багаж хэрэгсэл		Тийм	Үгүй	
16	Ш.Гантулга	үйлчилэгч	а ч ө	ажиллагчийн дагуу болгоомжтой ажиллана		Тийм	Үгүй	
17	З.Мөнхцогт	үйлчилэгч	а ч ө	Үйлдвэрийн даргын зөвшөөрөлгүй нар ажил		Тийм	Үгүй	
18	Ш.Занданбаатар	харуул	а ч ө	гүйцэтгэлийг хяналттай		Тийм	Үгүй	
19	М.Гантулга	харуул	а ч ө	Гэрэл болон дуут дахилт ажиллана		Тийм	Үгүй	
20	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
21	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
22	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	Эзлэх солилцоодор төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн		Тийм	Үгүй	
23	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	байдалд тохиромжтой шалгах, үзлэг шалгалт		Тийм	Үгүй	
24	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	хийж хүлээлгэх		Тийм	Үгүй	
25	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
26	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	ХХАА хувиас хэрэгслийг бүрэн бүтэн		Тийм	Үгүй	
27	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	амсана		Тийм	Үгүй	
28	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
29	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
30	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	Хот рийлийн төв дундуур явагдах		Тийм	Үгүй	
31	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	төхөөрөмжид зам тавих ажил /бух төхөөрөмж		Тийм	Үгүй	
32	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө	хэрэгсэл		Тийм	Үгүй	
33	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
34	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
35	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
36	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
37	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
38	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
39	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	
40	Д.Төрмөнх	харуул	а ч ө			Тийм	Үгүй	

Зураг 31 Өдөр тутмын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа дэвтэр

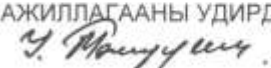
БАТЛАВ:
АШИД БЭХИ ХХК-ийн
ЗАХИРАЛ П.БОЛОРТУЯА
20... оны ... сарын ... өдөр

Уул уурхайн хүнд, үйлдвэрийн сайд, Хөдөлмөр,
нийгмийн хамгааллын сайдын 2019 оны А/231, А/368
дугаар хамтарсан тушаалын хавсралтыг удирдлага
болгов.

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ УУЛ УУРХАЙН
АВРАХ 09 ДҮГЭЭР АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХУРАНДАА Д.ГАНТУЛГА
20... оны ... сарын ... өдөр

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС-ХАЙРГАНЫ ОРДЫН ИЛ УУРХАЙН 2025 ОНЫ АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Түгээмэл тархацтай ашиглалтын ТЗ-ийн дугаар: MV-65000035 (2022/001A)

ХЯНАСАН:
АЛБАНЫ ДАРГА, АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДАГЧ,
АХЛАХ ДЭСЛЭГЧ / У.ТЭМҮҮЖИН /

ХЯНАСАН:
“АШИД БЭХИ” ХХК-ИЙН ҮЙЛДВЭРИЙН ДАРГА: Д.ЗАНДАНМӨНХ /

БОЛОВСРУУЛСАН:
“АШИД БЭХИ” ХХК-ИЙН УУЛЫН ИНЖЕНЕР: /Л.ЧИНЗОРИГ/

2025 он

Зураг 32 Аюулын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө

Зураг 33 Үйлдвэрт ажиллаж буй техникийн хэрэгслүүд дэхь галын хор

Зураг 34 Үйлдвэрийн талбай болон ажлын талбайнуудад галын хор байршуулсан

Зураг 35 Үйлдвэрийн талбайд байршуулсан галын сараа

10. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уурхайн үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавихыг уурхайн дарга хариуцаж ажиллана.

Хүснэгт 7 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх	Компанийн захирал	Байгаль орчны бодлого хөтөлбөр, хяналт шинжилгээ хийх журам, хог хаягдлын цуглуулах, хадгалах ажлын тухай заавар

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

	чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Байгаль орчны мэргжилтэн	журмуудыг захирлаар батлуулж, ажилчдад танилцуулан дагаж мөрдөн ажиллаж байна.
2.	Ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар сургалтыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион байгуулах		Байгаль орчныг хамгаалах ажилд /Хог хаягдал цэвэрлэх, мод тарих /нийт ажилчидтай хамтран ажилласан.
3.	Тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар тайлан боловсруулах		Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг боловсруулан 11-р сарын 01нд илгээсэн.

Хүснэгт 8 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн нийт зардал

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	1,400,000
2	Тэрбум мод төслийн хүрээнд мод бут тарих	2,100,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	1,400,000
4	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,000,000
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	900,000
6	БОМТ-ий хэрэгжилтийг талуудад тайлагнах хуваарь	400,000
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	1,400,000
Нийт		8,710,000

11. ДҮГНЭЛТ

2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр 54.75 мян.м3 элс-хайрга олборлон боловсруулах байснаас 320.1 мян.м3 хөрс хуулалтыг хийж 16.20 мян.м3 элс-хайрга олборлож 6.95 мян.м3 бетон борлуулсан байна.

2025 оны БОМТөлөвлөгөөнд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөгдөөгүй боловч манай компани уурхайн карьерын хажууд байрлах хуучин эвдрэлд ороод орхигдсон газрын хог хаягдлыг цэвэрлэж, техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн. Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг **1.0 га** талбайд хийсэн. “Тэрбум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 оны хавар, намрын бүх нийтийн мод тарилтын ажлаар “УРД ТАМИРЫН ГОЛЫН ХАМГААЛАЛТЫН ОЙН ЗУРВАС”-д **220ш улиас мод** тарьсан

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛЫН
АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ**

Тусгай зөвшөөрлийн
Дугаар МУ65000038 (2022/001А)

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Хөдөлгөөний Код Үйлчилгээний төрөл	Өөрчлөлт хөдөлгөөний тайлбар	Гарын үсэг, огмро, тамга
ТЗ олгосон	Аймгийн Засаг даргын 2022.05.16-ны өдрийн А/339 дүгээр захирамжаар олгов. Анх олгосон хугацааг 2022.05.16-ны өдрөөр тооцно.	2022.05.23
Төлбөр	Тусгай зөвшөөрлийн энхий жилийн төлбөр төлсөн.	2022.05.23

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Тусгай зөвшөөрлийн
Дугаар MV65480035 (2022001A)

ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛЫН
АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				№	Уртраг	Өргөрөг
1	Тусгай зөвшөөрөл анх олгосон 2022.05.16	37.41	0	1.101° 30' 59.27"	47° 26' 58.55"	
				2.101° 30' 45.43"	47° 26' 55.13"	
				3.101° 30' 45.43"	47° 27' 22"	
				4.101° 31' 18.89"	47° 27' 22"	

Хавсралт 1 Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 3 дугаар
сарын 14 -ний өдөр

Дугаар Е-2502-000006

Улаанбаатар хот
Утас: 265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Ашид бэхи ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 3014231
Захирал: Болортуяа
Холбоо барих дугаар: 88889978
Факс:
И-мэйл хаяг:

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Дэнж нэртэй элс хайрганы холимогийн орд
Байршил: Архангай, Эрдэнэбулган, 7-р баг
Харьяалагдах сав газар: Орхон голын сав газар
Хамаарах салбар: Үүл үүрхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нутагт орших түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашиглалтын MV-65000035 (2022/001А) дугаартай тусгай зөвшөөрөл бүхий "Дэнж" нэртэй газарт элс-хайрганы холимогийн ордыг ил аргаар ашиглах төсөл болон бетон зуурмагийн үйлдвэрийн 2025 оны ус ашиглуулах дүгнэлт

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Ашид бэхи

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
5	1 ээлжээр	300	45	8

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд	54750.0	м3	Бетон зуурмагийн үйлдвэрт шаардлагатай усны хэмжээг 2025 оны үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
			байдлаар усны тооцоог хийсэн бөгөөд эхний жилд 300 мод, 2 дахь жилд 800 мод, 3 дахь жил 1,300 мод, 4 болон 5 дахь жилд 1,500 мод услахаар тооцсон ба ашиглалтын хугацаанд 8.64 мян.м3 үс зарцуулахаар байна ("Эко экспресс" ХХК-н боловсруулсан БОННУ-ний тайлан 30-р хуудас). 2025 оны үүлэн ажлын төлөвлөгөөгөөр биологийн нөхөн сэргээлт хийгдэхгүй.
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	45.0	хоногт 1 хүн	Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд шаардлагатай усны хэмжээг 2025 оны ажиллах горимын төлөвлөгөө, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот тушаалаар баталсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны хэрэглээний норм"-ын дагуу тооцов. 2025 онд нэг ээлжээр хоногт 45 хүн, нийт 300 хоног ажиллахаар төлөвлөсөн.

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худг	Усны хэрэглээ	5.0	432.0	Үнд, ахуйн болон технологи, зам, талбайн тоосжилт дарах, мод тарихад шаардлагатай усыг бетон зуурмагийн үйлдвэрийн эзэмшлийн талбайд "Топ атлас дриллинг" ХХК-иар 2022.05.03-ны өдөр гаргуулсан 5.0 л/сек ундаргатай өрөмдмөл худгаас хангана. Усны газраас 2022.07.26-ны өдрийн 01/877 дугаартай "Эко экспресс" ХХК-д гаргаж өгсөн усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд: "Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах үнд, ахуй, технологи, зам, талбай, ногоон байгууламжийн 422.4 м3/хон усны хэрэгцээг өөрийн эзэмшлийн 5.0 л/сек (432.0 м3/хон) ундаргатай гүний худгаас хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй байна" гэсэн.

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ:	Эко экспресс ХХК
Холбоо барих:	88107628
Нэмэлт мэдээлэл:	

8. Усны барилга байгууламжууд

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Гүний худг	50.0	Үнд, ахуйн болон технологи, зам, талбайн тоосжилт дарах, мод тарихад шаардлагатай усыг бетон зуурмагийн үйлдвэрийн эзэмшлийн талбайд “Топ атлас дриплинг” ХХК-аар 2022.05.03-ны өдөр гаргуусан 5.0 л/сек үндаргатай өрөмдмөл худгаас хангана.

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
	20 тн-ын багтаамжтай бетон зуурмагийн үйлдвэрийн дэргэдэх төмөр сав	50	350

10. Онцгой нөхцөл

- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглох;
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх гэх мэт арга хэмжээ авч ажиллах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус татах шугам хоолой бүрд баталгаажуулсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Усны эх үүсвэр өөрчлөгдсөн тохиолдолд ус ашиглуулах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг шинэчилэн гаргуулахыг анхаарах;
- Тухайн ус ашиглуулах дүгнэлтэд холбогдох бичиг баримтуудыг үндэслэн үйлдвэрийн технологийн хэрэгцээнд элс хайрга олборлон, боловсруулахад ус ашигладаггүй гэсний дагуу зөвхөн бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд ашиглах усны хэмжээг урьдчилсан байдлаар тооцсон тул дүгнэлтийн дагуу ашиглалтын зориулалтаар ус ашиглахыг анхаарч ажиллах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй байхыг анхаарах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд	54750.0	м3	0.3	1.0	Удаа	16,425.00	0.00	16,425.00
Зам, талбайн тоосжилт дарах	35610.43	м2	0.002	300.0	Хоног	21,366.26	0.00	21,366.26
“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих	1500.0	ш	0.05	18.0	Удаа	1,350.00	0.00	1,350.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	45.0	хоногт 1 хүн	0.15	300.0	Хоног	2,025.00	0.00	2,025.00

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Нийт	41,166.26	0.00	41,166.26
------	-----------	------	-----------

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд	16425.00	Газрын	0.0	197.80	3,248,865.00	0.0	3,248,865.00
		доорх ус					
Зам, талбайн тоосжилт дарах	21366.26	Газрын	0.0	197.80	4,226,245.83	0.0	4,226,245.83
		доорх ус					
"Тарбум мод" үндэсний хөдөлгөөний	1350.00	Газрын	0.0	98.90	133,515.00	0.0	133,515.00
хүрээнд мод тарих		доорх ус					
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн	2025.00	Газрын	0.0	96.43	195,265.69	0.0	195,265.69
үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах		доорх ус					
усны хэмжээ							
Нийт	41,166.26				7,803,891.52		7,803,891.52

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Ахуйн бохир усыг стандартын шаардлагад нийцтэл цэвэршүүлэн зам, талбай, ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах;
- Машин техник угаасан усыг дахин ашигладаг технологийг нэвтрүүлэх;
- Хүр борооны усыг хуримтлуулан зам усалгаа болон ногоон байгууламж усалгаанд хэрэглэх

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Орхон голын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулж ажиллах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-т заасны дагуу худагт тоолуур суурилуулан баталгаажуулж, тоолуурын звалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 26.3.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахгүй байх;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;
- Үйл ажиллагаа нь зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж ажиллах;
- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт-шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах.

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
			тушаалаар баталсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны хэрэглээний норм”-ын дагуу тооцов. ТЭЗҮ 74-р хуудсанд жилд 74,400.0 м3 бетон зуурмаг үйлдвэрлэнэ гэсэн боловч 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3а-д бетон зуурмагийн түүхий эд болох элс хайргыг 54,754.51 м3 олборлон боловсруулж сард 800 м3 буюу 2-11 сард нийт 8000 м3 бетон зуурмаг гаргахаар төлөвлөж батлуулсан. Бетон зуурмагийн түүхий эд болох элс, хайрга олборлон боловсруулахад үс хэрэглэхгүй хацарт бутлуураар бутлагдсан бүтээгдэхүүнийг 2 дахь шатны алхан бутлуурт өгч, чичиргээт шигшүүрээс 4 ангиллын бүтээгдэхүүн гаргана. Байгууллагаас нэмэлт тодруулга 2025.02.11-ний ЗГ2502/74 тоот албан бичгээр 54,750 м3 элс хайрганы холимогийг бүхэлд нь бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд зарцуулах тул 54,750 м3 бетон зуурмаг гарахаар үс ашиглалтыг тооцох тухай албан хүсэлт ирүүлсэн. (БОННУТ, ТЭЗҮ, УАТ, БНД, өмнөх оны үс ашиглуулах дүгнэлт зэрэгт элс, хайрга боловсруулахад үс ашиглахгүй, бетон зуурмаг үйлдвэрлэх зориулалтаар үс ашиглана.)
Зам, талбайн тоосжилт дарах	35610.43	м2	Зам талбайн тоосжилт дарахад шаардлагатай усны усны хэмжээг зам талбайн хэмжээ, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот тушаалаар баталсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны хэрэглээний норм”-ын дагуу тооцов. Нийт 35,610.43 м2 талбайн тоосжилтыг жилд 50 удаа дарахаар төлөвлөсөн (ТЭЗҮ В1-р хуудас) боловч 2024 оны үс ашиглуулах дүгнэлтэд зам талбайн тоосжилтыг 300 хоногт дарахаар тооцсон.
“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих	1500.0	ш	Мод услахад шаардлагатай усны хэмжээг 4 дэх жилийн мод услах төлөвлөгөө, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 тоот тушаалаар баталсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны хэрэглээний норм”-ын дагуу тооцов. “Ашид бэхи” ХХК нь Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” аяны хүрээнд эхний жилд 300 ширхэг мод, 2 дахь жилээс жил бүр 500 ширхэг мод тарихаар төлөвлөн. Нийт ашиглалтын хугацаанд 2,300 ширхэг мод тарихаар тооцов. Эхний жилд 300 мод тарих бөгөөд эхний жил суулгасан суулгачыг 2 болон 3 дахь жилд дахин услах

Хавсралт 2 Ус ашиглуулах дүгнэлт

БАТЛАВ
ОРХОН-ЧУЛУУТ ГОЛЫН САВ
ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА
Ч.ОТГОНБААТАР
2025 оны 06 сарын 30 өдөр

БАТЛАВ
“АШИД БЭХИ” ХХК-НЫ
ЗАХИРАЛ
П.БОЛОРТУЯА
2025 оны 6 сарын 30 өдөр

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

Дугаар 05.

2025 оны 06 дугаар
сарын 23-ний өдөр

Эрдэнэбулган сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 4 дүгээр бүлгийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 03 дугаар сарын 14 -ний өдрийн E-2502-000006 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргааны даргын олгосон 2025 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/20 дугаар ус ашиглуулах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргааны уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Батгэрэл овогтой Дархисүрэн, Ус ашиглагчийг төлөөлж Архангай аймаг Эрдэнэбулган сум 7-р баг Дэнж нэртэй элс хайрганы орд улсын бүртгэлийн 0111208103 тоот гэрчилгээ, 3014231 регистрийн дугаартай “АШИД БЭХИ” ХХК-нийг төлөөлж менежер Д.Занданмөнх нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Гүний усыг бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд, мод тарих усалгаа, зам талбайн тоосжилт дарах, ахуйн үйлдвэрлэл үйлчилгээнд ашиглана.

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

- Бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд - 16,425,00 м³,
- Зам талбайн усалгаанд -21366,26 м³,
- Тэрбум мод хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих услахад -1350 м³
- Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл үйлчилгээнд -2025 м³ газрын доорх ус ашиглана.

2.3. Усны чанар, найрлага эх үүсвэр:

Өөрийн эзэмшлийн худгаас үйлдвэрлэл үйлчилгээнд , зам талбайн усалгаа, бетон зуурмагт ашигладаг.

2.4. Усны эх үүсвэрийн байршил:

Солбицол: х- 104°18'72" у- 49°01'91"

Усны барилга байгууламж:

Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк, Насосны хүчин чадал: QJ-1.5 100/3T-9 маркын ус өргөгч, насосыг 80м гүнд байрлуулсан.

2.5. Хаягдал усны хэмжээ:

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ:

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэгээний арга, түвшин: “Ашид бэхи” ХХК нь унд ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг 3тн багтаамжтай бохир усны цооногт хуримтлуулаад улиралд 1 удаа “Ар ус ундарга” ХХК-ний ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлдэг.

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос хамгаалах арга хэмжээ: 2025 оны 9 дүгээр сарын 01-ны дотор тусгай зөвшөөрлийн ашиглалтын талбайгаас гарч буй шүүрлийн усанд гидрогеологийн судалгааг хийлгэж шүүрлийн усны хэмжээг тогтоох, тайланг orhonchuluut@gmail.com хаягаар ирүүлэх;

2.9. Усны тоолуурын нэр төрөл дугаар: Ph-50, lxsg маркын нэг тоолууртай. 2022.05.16-2024.05.16 хүртэл баталгаажуулсан. /тоолуурын сунгалт хийж баталгаажуулах/;

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

2.10.1.Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Усны газар”-ын дүгнэлтээр урьдчилсан байдлаар бетон зуурмагийн үйлдвэрт ашиглагдах **16425.0 м³** газрын доорх усны төлбөрт **3,248,865** төгрөг, зам талбайн тоосжилт дарах зориулалтаар **21366.26 м³** газрын доорх усны төлбөрт **4,226,245.83** төгрөг, мод тарих зориулалтаар **1350 м³** усны төлбөрт **133,515** төгрөг, үйлдвэрлэл үйлчилгээнд **2025,0 м³** газрын доорх ус ашигласны төлбөрт **195,265.69** тус тус ногдуулсан байна. Нийт **7,803,891.52** төгрөг.

2.10.2.Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2-т заасны дагуу усны төлбөрийг Архангай аймгийн Төрийн сан банкны дансанд **7,803,891.52 /Долоон сая найман зуун гурван мянга найман зуун ирэн нэгэн /** төгрөгийг төлж барагдуулна. Усны нөөц ашигласны төлбөр төлсөн баримтын хуулга, усны нөөцийг хамгаалах нөхөн сэргээх ажлын тайлан зэргийг Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргааны orhonchuluut@gmail.com хаягаар ирүүлнэ.

Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцно.

2.11. Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох бохирдуулах бодисын хэмжээ:

Улирал бүр хаягдал усны холимог сорьц авч, Архангай аймгийн ус цаг уур орчны шинжилгээний итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж, хариу дүнг улирал бүр сав газрын захиргааны orhonchuluut@gmail.com хаягаар ирүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 13.1.1, 18.1.4, 19.1.4, 26.1, 30.1, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

**АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэн тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

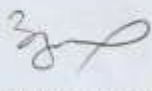
4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1 Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.5.2 Аль нэг тал татан буугдсан бол

4.6 Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:	Ус ашиглагчийг төлөөлж:
Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргааны “Уул уурхай эрчим хүчний ус ашиглалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн”	“Ашид Бэхи” ХХК-ний менежер
 Б.Дархисүрэн	 Д.Занданмөнх
Хаяг: Архангай аймаг Эрдэнэбулган сум 3-р баг, Монгол даатгалын байр Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргаа Харилцах утас: 99556742	Хаяг: Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум 7-р баг Хөгжлийн гудамж-1 Тамир 71-7101А Утас: 88889978

Хавсралт 3 Ус ашиглах гэрээ

Цахим гүйлгээний баримт

Хуульчийн хуудал дугаар: CB154101202308041

Татсан огноо: 2025-08-27 09:43

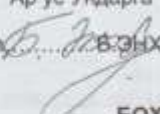
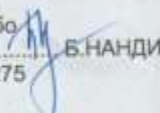
Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
2105150208 MNG80015002105150208	1165117377 MNG30015003185117377	7,803,891.52 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр АШИД БЭХИ ХХК	Хүлээн авагчийн нэр МҮА.ТАТВАР	Гүйлгээний утга 3250800111476;61200030629;3014231;61200050629;8888	
	Хүлээн авагчийн банк Голомт банк	Гүйлгээний огноо 2025-08-04	

Бүх нэг хуулиар хангагдсан ©: Гоолмтбанк ХХК

Хавсралт 4 Усны төлбөр төлсөн баримт

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ДЭНЖ” ЭЛС, ХАЙРГАНЫ
ХОЛИМГИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАН БЕТОН ЗУУРМАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ ТӨСЛИЙН 2025
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БАТЛАВ. Хангагч: "Ар ус Ундарга" ХХК Захирал: Б.ЗАНДСАЙХАН	БАТЛАВ. Хэрэглэгч: Эрдэнэбулган сум "Ашид бэхи" РД: 3014231 Захирал: Д.ЗАНДАНМУНЯ Утас: 88869978	
БОХИРЫН МАШИНААР БОХИР УС СОРУУЛЖ, ШУГАМ СҮЛЖЭЭНД ХИЙХ АЖЛЫН ГЭРЭЭ		
2024 оны 10 сарын 07 өдөр	№	Эрдэнэбулган сум
Гэрээний зорилго:		
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын цооногоос бохир усыг бохир ус соруулах зориулалтын автомашинаар соруулан зөөвөрлөж Ар ус Ундарга ХХК-ны шугам сүлжээнд хийхэд гэрээний зорилго оршино.		
Нэг. Эрдэнэбулган сумын Ашид бэхи ХХК-ийн хүлээх үүрэг, эрх		
1. Хэрэглэгч, захиалагч байгууллага, хүмүүсийн захиалгаар бохир ус соруулах үйлчилгээг хийн Ар ус ундарга ХХК-ийн зааж өгсөн бохирын худагт хийж үйлчилгээ үзүүлнэ. 2. Бохир усны худагт нийлүүлж байгаа байдлаа хянуулж маркийн автомашинаар соруулсан дүүрэн болон дүүрэн бус нэг рейсийг 5 м³-ээр тооцно. 3. Заагдсан худагт хийхдээ Ар ус Ундарга ХХКомпаний диспетчерт /Утас-77332323/ өдөр цаг минутаар тодорхой бүртгүүлвэл зохино. 4. Бохир ус нийлүүлж байгаа худагт /сэрээ/ бөглөрөлт үүсэхээс сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллана. 5. Аж ахуйн нэгж хувь хүмүүстэй хийгдсэн бохир ус соруулах гэрээг бие даан хийнэ. 6. Аж ахуйн нэгж хувь хүнтэй холбоотой гомдол саналыг бие даан шийдвэрлэнэ. 7. Бохир ус нийлүүлдэг худгийн орчимд ариутгалыг сар бүр хийнэ.		
Хоёр. Ар Ус Ундарга ХХКомпаний хүлээх үүрэг		
1. Бохир ус нийлүүлэх худгийг зааж өгч хийж байгаа байдалд хяналт тавина. 2. Бохир усны худагт нийлүүлж байгаа байдалд хяналт хийнэ. Dong Feng маркийн автомашинаар соруулсан дүүрэн болон дүүрэн бус нэг рейсийг 5 м³-ээр тооцно. 3. Ариутгалыг тодорхой хугацаанд хийснийг хянана. 4. Төлбөр тооцоог заагдсан хугацаанд нэхэмжлэн авна. 5. Аж ахуйн нэгж хувь хүмүүстэй хийгдсэн бохир ус соруулах гэрээнд хяналт тавих эрхгүй.		
Гурав. Төлбөр тооцоо бусад зүйл		
1. Гэрээ нь батлагдсан өдрөөс эхлэн хэрэгжиж эхлэнэ. 2. Аль нэг тал гэрээг цуцалсан тохиолдолд цуцалсан тал гэрээний торгууль болох хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 200 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэн төгрөгийн торгууль хүлээнэ. 3. Төлбөр тооцоог нэхэмжлэх хүлээн авснаас хойш ажлын 3 хоногийн дотор төлж барагдуулна. 4. Хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутам үнийн дүнгийн 0,5%-ийн алданги төлнө. 5. Нэг рейсийг дүүрэн болон дүүрэн бусаас үл хамааран 180000 ₮ тооцно. 6. Захиалагч тал авто машиныхаа түлш, шатахуун, тос маслыг бүрэн хариуцна. 7. Захиалагч тал жолоочийн хоол, буудлыг бүрэн хариуцна. 7. Хоёр тал маргаантай асуудал гарвал зохицох, эс зохицвол шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.		
ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:		
Ар Ус Ундарга ХХК-ийг төлөөлж:		Хэрэглэгчийг төлөөлж:
Ерөнхий ня-бо Б.НАНДИНЦЭЦЭГ		Менежер Д.ЗАНДАНМӨНХ
Утас: 99779275		Утас: 80077451

Хавсралт 5 Ахуйн бохир ус соруулах гэрээ

ОНӨААТҮГ-ЫН ЗАХИРАЛ
Э. БАТХУЯГ
ЗАХИРАЛ *Х. Юмэдүр* БОЛОРТУЯА

ХУУРАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦЭВЭРЛЭН ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ҮНЭ ТӨЛБӨРИЙГ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ТАЛААР АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГАТАЙ
ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 10 сарын 20 өдөр № 194 Цэцэрлэг хот

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1 "Монгол Улсын хог хаягдлын тухай" хууль, Эрдэнэбулган сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлагдсан "Хот тохижилт, цэвэрлэгээний талаар албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдээс дагаж мөрдөх журам"-ыг үндэслэн нэг талаас "Цэцэрлэг Хотын Хот Тохижилтын Газар" ОНӨААТҮГ-ын ОБЦХХХариуцсан мэргэжилтэн Д.Цэвэлмаа нөгөө талаас ААНБ-ыг төлөөлж "Ашид Бэхи" ХХК-ны менежер Д.Занданмөнх нар хуурай хог хаягдалыг, цэвэрлэн зайлуулах, үйлчилгээний үнэ төлбөрийг төвлөрүүлэх гэрээг дараахь нөхцөлтэйгээр байгуулав.

1.2 Гэрээг талууд харилцан гарын үсэг зурж баталгаажуулсан тухайн өдрөөс эхлэн нэг жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Хоёр. Цэцэрлэг Хотын Хот Тохижилтын газар" ОНӨААТҮГ-ын хүлээх үүрэг

2.1 Хог хаягдлын тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган биелүүлэх

2.2 Нийтийн эзэмшлийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, тээвэрлэж хаях

2.3 Хог хаягдлын тээвэрлэлт болон үйлчилгээний төлбөрийн талаар ААНБ-тай гэрээ байгуулан гэрээний биелэлтийг хангуулж ажиллана.

Гурав. Иргэн, ААНБ-ын эрх үүрэг

3.1 Иргэн болон ААНБ-ын үүсгэсэн барилгын хог хаягдал, түүний талаар холбогдох байгууллагад мэдээлэх,

3.2 Хууль журмын дагуу олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх, хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхийг эрх бүхий байгууллагаас шаардах

3.3 Хог хаягдлын талаар мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа зөвлөлгөө авах эрхтэй.

3.4 Эрдэнэбулган сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн "Хог тээврийн үйлчилгээний хөлсийг шинэчлэн батлах тухай" 2021 оны 01-р сарын 21-ны өдрийн 11 дүгээр тогтоолоор тогтоосон үнэ тарифын дагуу сар бүр тогтмол 135000 төгрөг нэг м2 үнэ 2500 төгрөгөөр тооцож "Цэцэрлэг Хотын Хот тохижилтын газар" ОНӨААТҮГ-ын Төрийн банкны 480034 181901863782 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

3.5 Гарсан хог хаягдлыг тухай бүр "Цэцэрлэг хотын Хот тохижилтын газар" ОНӨААТҮГ-ын 99038130, 99844785, 99338756 дугаарын утсанд 1-2 хоногийн өмнө захиалга өгч, зориулалтын тээврийн хэрэгслээр ачуулна.

3.6 Өдөр бүр тогтмол хог хаягдлаа ачуулдаг гэр хорооллын дэлгүүрүүд, үйлчилгээний газрууд, аж ахуйн нэгж байгууллагууд гэрээ байгуулан төлбөрийг урьдчилан төлнө.

3.7 Дуудлагаар ачуулдаг албан газар, аж ахуйн нэгжүүд гэрээ байгуулан төлбөрийг ачуулсан тухай бүрд сард нь багтааж төлнө. Тухайн сарын төлбөрийг хийгээгүй тохиолдолд дараагийн үйлчилгээг үзүүлэхгүй ба хэрвээ 2-3 сараар төлбөрөө хийгээгүй бол хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

3.8 Гэрээгээр тохирсон сар бүр төлбөр төлдөг аж ахуйн нэгж байгууллагууд засвар үйлчилгээ хийх,

ААН, байгууллага, иргэд өөрийн баталгаажсан эдэлбэр газраас гадна эргэн тойрны 50 м газрын нийтийн эзэмшлийн зам талбай, ногоон байгууламж, явган хүний замын хог хаягдал, цас мөсийг тогтмол цэвэрлэнэ.

3.10 Нийтийг хамарсан бүх нийтийн хог, цас цэвэрлэгээний ажилд идэвхтэй оролцоно.

3.11 Байгууллага аж ахуйн нэгж нь гадна талбайдаа стандартын шаардлага хангасан хогийн савыг байршуулах ба орчноо бохирдуулахгүй байх зорилгоор ачуулахаар бэлдсэн хог хаягдлыг зориулалтын тагтай төмөр саванд хийж бэлдэж тавин ачуулна.

3.12 Байгууллага аж ахуйн нэгж бүр орчны ногоон байгууламжаа хамгаалах, арчилж ургуулах, хэрвээ ногоон байгууламжгүй бол өөрийн эзэмшиж буй нийт талбайн 10-аас доошгүй хувьтай тэнцэх хэмжээний газарт ногоон байгууламжийг заавал бий болгох ажлыг зохион байгуулах

3.13 Байгууллага аж ахуйн нэгж гадна фасад, хана, хаалга, цонх, шат довжоо, хаяг реклам, тогтмол цэвэрлэж, өнгө үзэмжтэй байлгах ба орчноо тохижуулахдаа мэргэжлийн байгууллага холбогдох этгээдийн зөвлөлгөөг авч орчны барилгажилттай нягт уялдуулан явган зорчигчийн урсгал хөдөлгөөнд зохицуулан явган зам гаргах, стандартын шаардлага хангасан хаяг реклам, гэрэлтүүлэг, хяналтын камертай болох

Дөрөв. Хүлээлгэх хариуцлага

4.1 Хог хаягдлыг зориулалтын цэгээс бусад газарт хаясан тохиолдолд учруулсан хохирол, нөхөн төлбөрийг гаргуулж, хүнийг гучин нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг гурван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

4.2 Хог хаягдлыг ил задгай шатаасан тохиолдолд учруулсан хохирол, нөхөн төлбөрийг гаргуулж, хүнийг тавин нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

4.3 Зөрчил гаргасан тохиолдолд Монгол Улсын хууль, мөрдөгдөж буй журамд заасан бусад хариуцлага хүлээлгэнэ.

Тав. Бусад

5.1 Гэрээний биелэлтийг улирал бүр дүгнэнэ.

5.2 Гэрээ хүчин төгөлдөр байгаа хугацаанд талууд харилцан тохиролцож гэрээнд өөрчлөлт оруулж болно.

5.3 Гэрээний хэрэгжилтийн явцад гарсан маргааныг харилцан тохиролцоо боломжгүй гэж үзвэл хуулийн дагуу шийдвэрлүүлнэ.

Гэрээ байгуулсан:

"Цэцэрлэг Хотын ХотТохиролтын газар"ОНӨААТҮГ-ыг
төлөөлж ОБДХХХариуцсан Мэргэжилтэн
Д.Цэвэлмаа.
Утасны дугаар 99338756.

ААНБ-ын төлөөлж
Албан тушаал Мөнх-а р
Нэр Д. Занданзориг
Утасны дугаар 80077451, 99322166
РД: 80077451

Хавсралт 6 Хог хаягдал гэрээ

МОНГОЛ УЛС

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар: 0000078385

Ашид бэхи ХХК		3014231	
(аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр)		(регистрийн дугаар)	
Аймгийн Засаг даргын захирамж	20 22 оны 05 сарын 10 өдрийн А/328 тоот		
(шийдвэр гаргагч)			
шийдвэрийг үндэслэн	Архангай	Эрдэнэбулган	07-р баг
	(аймаг, нийслэл)	(сум, дүүрэг)	(баг, хороо)
Хөгжлийн гудамж-1, Тамир-71		7101А	хаягт
(гудамжны нэр)		(хашааны дугаар)	
байрлах, нэгж талбарын	6513013779 дугаар бүхий	30000	м.кв газрыг
Үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж, бусад газар			зориулалтаар
10	жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн	Э-0118002158	
дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.			

Энэхүү гэрчилгээ хүчинтэй эсэхийг QR кодыг уншуулж шалгах бөгөөд гэрчилгээнд агуулагдаж буй мэдээллийг харах боломжтой.

Хэвлэсэн огноо: 2022-05-23

Хавсралт 7 Газар эзэмших гэрчилгээ